श्रीसच्चिदानंदरूपेण॥ अर्जुन उवाच॥ श्लोक॥ सन्यासं कर्मणां कृष्ण पुनर्योगं च
शंससि॥ यछ्रेय एतयोरेकं तन्मे ब्रूहि सुनिश्चितं ॥१॥ टीका॥ मग पार्थ श्रीकृष्णातें म्हणे॥
हे काइ हो कैसें जी तुमचें बोलणें। गोसावी एक करणें विचारावें॥ [illegible] सकळ कर्मा
[illegible] तुम्हीचि निरूपिला बहुत। परि [illegible] पोखि [illegible] २॥
ऐसें [illegible] र्थ बोलता। [illegible] आपुली चाड अनंता। हृदयंगम जैसा॥ २॥
एका येक सरलें बोधिजे। [illegible] पणि [illegible] कारसांगिजे [illegible]॥
[illegible] तरि राया चि [illegible] [illegible] उंहे [illegible] जेंहा [illegible] इतें
न बोलावा ४॥ परि तें मागिल असो देवा [illegible] कळ देखावा॥ सांगे [illegible]
[illegible] मार्ग ५॥ जे [illegible] चुंबितये [illegible]
ता [illegible] सांडि [illegible] ७॥ ऐसा [illegible] तरि बहुत [illegible]
[illegible] सन्यास [illegible] ॥ श्रीभगवानुवाच॥ सन्यासः कर्मयोगश्च निश्रेय

(2)

।।गीताज्ञान० ।।अध्या०

।।१।। ।।५।।

सकनावुभौ ।। तयोस्तुकर्मसन्यासात्कर्मयोगोविशिष्यते ।।२।। टिका ।। येणेंअर्जु
नाचेंनिबोलें ।। देवमनींरिझले ।। मगहोयिलआयिकें म्हणितलें ।। संतोषेनियां ।। ९ ।।
देखाकामधेनुऐसीमाये ।। सदैवांजियाहोये ।। तोचंद्रहिपारिखाहे ।। खेळावया ।। १० ।।
पाहेपांशंकराचीप्रसन्नता ।। तुयाउपमन्यानियाआर्त्ता ।। कायक्षीराब्धिदुधभाता ।। दे
यीचिना ।। ११ ।। तैसाऔदार्याचाकुरुठा ।। [illegible]आपुलियासुभटा ।। कांसर्वसुखाचा
वसौटा ।। तोचिनोहावा ।। १२ ।। येथेंचमत्कारकायसा ।। गोसावीलक्ष्मीकांताऐसा ।। आतां
आपुलियास्वेच्छा ।। नमगावाकां ।। १३ ।। म्हणौनिअर्जुनेंम्हणितलें ।। तेंहांसोनि
यांयेरेंदिधलें ।। तेंचिसांगेनमगबोलिलें ।। कायदळुछें ।। १४ ।। तोम्हणेबाकुंतिसुता ।।
हेसन्यासयोगविचारितां ।। मोक्षकरतलवता ।। दोन्हींहोती ।। १५ ।। तरहीजाणानेणांसक
ळां ।। हाकर्मयोगचिआंजळा ।। जैसीनावस्त्रियांबाळां ।। तोयतरणीं ।। १६ ।। तैसेंसारा
सारपाहिजे ।। तरिसोपाहाचिदेखिजे ।। येणेंसंन्यासफळलाहिजे ।। अनायासें ।। १७ ।।

।।६१।। ।।१।।

१

३)

९

॥श्लोक॥ ज्ञेयः स नित्यसन्यासी यो न द्वेष्टि न कांक्षति ॥ निर्द्वंद्वो हि महाबाहो सु
खं बंधात्प्रमुच्यते ॥ ३ ॥ टीका [illegible] देखें [illegible] योगेन [illegible] सन्यासि [illegible]
[illegible] नसहुजे हें आतिभ [illegible] धर्मांची [illegible] २३ [illegible] डुबे न ३
जैसुनि [illegible] अंतरीं पेनुजेला ॥ [illegible] पार्थ हे आठवण ॥ [illegible] जयाचें
[illegible] तै पार्था सन्यासी जाण [illegible] तर [illegible] मनें ऐसा जाला संगीं तें [illegible]
[illegible] ॥ म्हणोनि सुखें सुखरूप [illegible] ॥ २१ आतां गृहादिक आघवें तें [illegible]
[illegible] गेत्य जावें ॥ [illegible] तें ज्याचें स्वाभाव [illegible] ॥ २२ देखें अग्नि विझोनि जाय
मग जे राखवंडी के वळ राहे तैं [illegible] सुरु [illegible] जियापरी ॥ २३ तें [illegible] सतन
ज याची ॥ ना [illegible] लेतो कर्म [illegible] याचिये बुद्धी संकल्प नाहीं ॥ २४ म्हणोनि [illegible]
[illegible] तें सांडे तें चिगा हा सन्यास चड [illegible] पैं कैंचें [illegible] सांडे सन्यास येणें ॥ २५ ॥श्लोक॥
सांख्ययोगौ पृथक्बाळाः प्रवदंति न पंडिताः ॥ एकमप्यास्थितः सम्यगुभयो

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥गीताज्ञा०
॥२॥

विंदिते फळ ॥४॥ टीका ॥ येऱ्हवीं तऱ्ही पार्था । जे मुख्य होती सर्वथा । ते सांख्य कर्मे संस्था ।
जाणती केवी ॥२५॥ सहज ते अज्ञान । म्हणउनि बोलती हे भिन्न । येऱ्हवीं दीपप्रति काय ।
आन आन । प्रकाश अहाती ॥२७॥ पैं सम्यक्‌ ये का अनुभवें । जिहिं तत्व देखिलें आघवें ।
ते दोहीं तेंहीं ऐक्य भावें । मानिती गा ॥२८॥ श्लोक ॥ यत्सांख्यैः प्राप्यते स्थानं तद्योगैरपि
गम्यते ॥ एकं सांख्यं च योगं च यः पश्यति स पश्यति ॥५॥ टिका ॥ आणि सांख्यि जें पा
विजे । तें चि योगें गमिजे । म्हणोनि ऐक्यता दोहीं साहजे । इया हि परी ॥२९॥ देखें आ
काश आणि अवकाश । भेद कांहीं जैसा । तैसें ऐक्य योग सन्यासा । वोळखे जो ॥ ३०॥
तयासी चि जगीं पाहालें । आपणपें तेणें चि देखिलें । जया सांख्य योग जाणवलें ।
भेदें विण ॥३१॥ श्लोक ॥ सन्यासस्तु महाबाहो दुःखमाप्तुमयोगतः । योगयुक्तो मु
निर्ब्रह्म न चिरेणाधिगच्छति ॥६॥ टिका ॥ जो युक्ति पंथें पार्था । चढे मोक्ष पर्वता । तो
महा सुखाचे निमाथां । वहिला पावे ॥३२॥ येरां योगस्थिति जया सांडे । तो वायां चि हव्य

॥७०॥

॥अध्या०
॥५॥

॥२॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the

नो

सौंपडे। परि आसि कहीं तयानघडे। सन्यासाची ॥ ३३ ॥ श्लोक ॥ योगयुक्तो विशु
द्धात्मा विजितात्मा जितेंद्रियः ॥ सर्वभूतात्मभूतात्मा कुर्वन्नपि न लिप्यते ॥ ७ ॥ टीका ॥
जेणें भ्रांतिपासौनि हिरतलें। गुरुवाक्यें मन धुतलें। मग आत्मस्वरूपीं घातलें। रोउ
नियां ॥ ३४ ॥ जैसें समुद्रीं लवण न पडे। तवंचि वेगळें अल्प आवडे। मग होय सिंधु
चियेवढें। मिळे तेव्हां ॥ ३५ ॥ तैसें संकल्पीं निकाढिलें। जयांचें मन चैतन्य जालें। तेणें
येकदेशियें परि व्यापिलें। लोकत्रय [illegible] ॥ ३६ ॥ आतां कर्त्ता कर्म करावें। हें खुंटलें तया स्व
भावें। आणि करी जरि आघवें। तरी अकर्ता तो ॥ ३७ ॥ श्लोक ॥ नैव किंचित्करोमीति
युक्तो मन्येत तत्त्ववित् ॥ पश्यन्शृण्वन्स्पृशञ्जिघ्रन्नश्नन्ग[illegible]न्स्वपन्श्व
सन् ॥ ८ ॥ प्रलपन्विसृजन्गृह्णन्नुन्मिषन्निमिषन्नपि ॥ इंद्रियाणींद्रिया
र्थेषु वर्तंत इति धारयन् ॥ ९ ॥ टीका ॥ जेंपार्था तया देहीं। मी ऐसा आठव नाहीं। तरि
कर्तृत्व कैंचें कायी। उरे सांघें ॥ ३८ ॥ ऐसें नित तनुत्यागेंविण। जे अमूर्त्ताचे गुण। तेदि

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the ... Joint project ... Mumbai

॥गीताज्ञा॥ सर्वी [illegible] योग [illegible] ३९ ये [illegible] कार्य [illegible] इयेक इंद्रियांसी [illegible] ॥अध्या०
॥३॥ हे व्यापारी वर्ततां दिसे ४० [illegible] श्रवणी ऐकत आहे परि ते [illegible] ०५॥
थानाहे हेनवलदे [illegible] ४१ स्पर्शातें तरि [illegible] परिमळ सेवी घ्राणें [illegible]
[illegible] तया [illegible] ४२ [illegible] त्याज्य तें परिहरी निद्रे [illegible]
सरीं निदे [illegible] सुख ४३ [illegible] ताही [illegible] दिसे [illegible]
ऐसें नाहादे [illegible] ४४ [illegible] श्वासोच्छ्वासादिक आणि [illegible]
[illegible] आदि करूनि ४५ [illegible] हे [illegible] घेपाहीं परि तो करी
[illegible] प्रतीतावंत [illegible] तरि [illegible]
[illegible] ४६ [illegible] ४७ [illegible]
॥७१॥ [illegible] ॥४८॥ श्लोक ॥ ब्रह्मण्याधाय कर्माणि ॥३॥
संगं त्यक्त्वा करोति यः ॥ लिप्यते न स पापेन पद्मपत्रमिवांभसा ॥१०॥ टिका ॥ [illegible]

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(७)

दीपाचेनि प्रकाशें ॥ गृहीचे व्यापार [illegible] जैसे ॥ देहीं कर्म [illegible] तैसें योगयुक्ता ॥ ४९ ॥
तो कर्मे करीत [illegible] परि कर्मबंधा ना कळे ॥ जैसें ना लिंपे जळिं [illegible] ॥ ५० ॥
श्लोक ॥ कायेन मनसा बुद्ध्या केवलैरिंद्रियैरपि ॥ योगिनः कर्म कुर्वंति संगं त्यक्त्वा
त्मशुद्धये ॥ ११ ॥ टिका ॥ देखें [illegible] जें मन [illegible] करणु दे जो ऐसा
व्यापार तो बोलिजे ॥ [illegible] तरि बाळकाचे [illegible]
ये [illegible] कर्मे करिती तैसीं ॥ केवळा [illegible] पांचभौतिक राचलें शरीर [illegible]
जो केवळ निदेलें [illegible] मनाचिना [illegible] ॥ ५३ ॥ नवल ऐकें घनु [illegible] के
सावासनेंचा नीसारा ॥ देहा [illegible] उजवना [illegible] सुखदुःखें भोगी ॥ ५४ ॥ इंद्रियां
चागावीं नेणिजे ऐसा व्यापारु [illegible] निपजे [illegible] केवळ [illegible] म्हणिजे मानसा [illegible] ॥ ५५ ॥
योगिये तेंही करिती ॥ परि कर्मे [illegible] ॥ [illegible] संगती ॥ [illegible]
॥ ५६ ॥ [illegible] लावणी परम हंत जैसें [illegible] इंद्रियांचें चेइत [illegible]

॥गीतासा० ॥४॥ ळदिसे ॥ ५७ ॥ स्वरूपतरि देखे ॥ आळविलें आयिक ॥ शब्द बोले मुखें ॥ परिज्ञान ॥ ॥अध्या० ॥५॥
हीं ॥ ५८ ॥ हें असो काजें विण ॥ जेजें काहीं कारण ॥ तें केवळ कर्म जाण ॥ इंद्रियांचें ॥
मग सर्वत्र जें जाणतें ॥ तें बुद्धिचें कर्म निरुतें ॥ बोलखवअर्जुनातें ॥ म्हणे हरी ॥ ६० ॥ तें बु
द्धि आधीं धुरे करूनी ॥ कर्म करिती मन देउनि ॥ परि नैष्कर्म्यापासोनि ॥ मुक्त दिसती ॥
६१ ॥ जया बुद्धिचिये गांउनि देहीं ॥ तया अहंकाराची शोधि नाहीं ॥ म्हणोनि कर्मे चिक
रितां पाहीं ॥ चोखाळला ॥ ६२ ॥ अगा करितेनिगा कर्म ॥ तें तें जाण नैष्कर्म्य ॥ हें जाणती
गुरुगम्य ॥ सुवर्म जे ॥ ६३ ॥ आतां शांत रसाचें भरितें ॥ सांडिताहे पात्रा तें ॥ जें बोलणें
बोला परौतें ॥ बोलवलें ॥ ६४ ॥ येथें इंद्रियांचा पांगा ॥ जयाप्रति ढळला आहे चांगा ॥ तयासी
चि आंथीलागा ॥ परिसाव्या ॥ ६५ ॥ हा असो अतिप्रसंग ॥ जे होयील श्लोकसंगति भंग ॥
॥७२॥ न संडी कथा लागा ॥ म्हणोनियां ॥ ६६ ॥ जें मना आकळितां कुवाडें ॥ धांधुसितां बुद्धीना ॥४॥
तुडे ॥ तें श्रवणाचेनि सुरवाडें ॥ सांघों तुज ॥ ६७ ॥ जें शब्दातीत स्वभावें ॥ तें बोलेंचि जं

...joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

रि तुज फावे । तरि आणिकीं काय करावें । कथा सांधों ॥ ६८ ॥ हा आर्त्ति विशेष श्रोतयांचा । जा
णोनि निवृत्तिदास निवृत्तिचा । म्हणे संवाद तयां दोघांचा । पर्येसा ॥ ६९ ॥ मग कृष्ण म्हणे पार्थातें । आतां
प्राप्ताचें चिन्ह पुरतें । सांघेन तुज निरुतें । चित्त देयीं ॥ ७० ॥ श्लोक ॥ युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा
शांतिमाप्नोति नैष्ठिकीं ॥ अयुक्तः कामकारेण फले सक्तो निबध्यते ॥ १२ ॥ टीका ॥ तरि
आत्मयोगीं आंथिला । जो कर्मफळासि वीटला । तो घर रिगोनि वरिला । शांतिजगीं ॥ ७१ ॥ येर श्लो० १२
कर्मबुद्धी किरीटी । अभिळाषाचिये गांठी । [illegible] जासिला खुंटीं । फळभोगाचा ॥ ७२ ॥ ऐसे फ
ळाचिये धांवे । ऐसें कर्म करी आघवें । म[illegible] करी जें न किये णोभावे । उपेक्षि जो ॥ ७३ ॥ श्लोक
सर्वकर्माणि मनसा संन्यस्यास्ते सु[illegible]वशी ॥ नवद्वारे पुरे देहे नैव कुर्वन्न कारयन् ॥ १३ ॥ टीका
तो जियेकडे वास पाहे । तेउतें सुखाची सृष्टी होय । तो म्हणे तेथें नाहे । महाबोधा ॥ ७४ ॥ तो न
वद्वारें देहीं । तो असे परि नाहीं । करीतचि न करी काहीं । फळत्यागीं ॥ ७५ ॥ श्लोक ॥ न कर्तृ
त्वं न कर्माणि लोकस्य सृजति प्रभुः ॥ न कर्मफलसंयोगं स्वभावस्तु प्रवर्तते ॥ १४ ॥ टीका ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१०) ॥गीता०॥ ॥५॥

तेसा वर्ते सर्वेश्वर ॥ नाहीं ते तरि नि [illegible] विभुदनाचा ॥ [illegible] आणि ॥अध्या०॥

करावें तें म्हणिपैं तरि कर्मी [illegible] हा [illegible] ये ॥ उदासवृत्त [illegible] ॥५॥

योगनिद्रात [illegible] मोडे अकर्तेपणाचा [illegible] पडे परि महाभूतांचें [illegible]

[illegible] ल्यारी भले ॥ ७८ जगाचा जिवं आहे [illegible] काहीं नोहे जग [illegible] [illegible]

श्लोक ॥ नादत्ते कस्यचित्पापं न चैव सुकृतं विभुः ॥ अज्ञाने

[illegible] बुद्धिहीनेणे ॥ ७९ ॥ पापपुण्यें अनोपें तयासी

नावृतं ज्ञानं तेन मुह्यंति जंतवः ॥ १५ ॥ टीका ॥ [illegible] कायसी ॥ ८० पैं मूर्तेचेनि मे

ने देखे आणि साक्षी ॥ होनइ [illegible] दुल्लभाचें ॥ ८१ नोसत्ती पाळी संहरी ॥

ते विहोउ निरवेको ॥ [illegible] आहां [illegible] ॥ ८२ ॥ श्लोक ॥ ज्ञानेन

हे [illegible] उतोये सनाचे [illegible] तेषामादित्यवज्ज्ञानं प्रकाशयति तत्परं ॥ १६ ॥ टीका

तु तदज्ञानं येषां नाशितमात्मनः [illegible] तें तत्वप्रकट ॥ ईश्वराचें ॥ ८१ ॥

॥७७॥ तेंअज्ञान समूळ तेंतुटे तें [illegible] हे१ ॥५॥

(११)

येथें [illegible] कर्त्ता ॥ ऐसेंमान [illegible] तरि [illegible] तरि तो [illegible] मी हें स्वभावता ॥ आ
पं [illegible] पाहें ॥ ८४ ॥ ऐसें निर्विदे [illegible] दावे [illegible] भेद [illegible] देख
त [illegible] उियासतीत ॥ अगा [illegible] जैसे [illegible] दिसे [illegible] उ [illegible]
सूर्य [illegible] यदिव [illegible] का जी [illegible] विशेष काळिमा नाहीं ॥ ८६ ॥ ×श्लोक १७
[illegible] व्यापकज्ञान मळें ॥ तया [illegible] आलें ॥ तयाची समता [illegible]
बोलों ॥ काय विशेष ॥ ८७ ॥ श्लोकु ॥ [illegible] स्तदात्मानस्तन्निष्ठास्तत्परायणाः ॥
गच्छंत्यपुनरावृत्तिं ज्ञाननिर्धूत [illegible] ॥ १७ ॥ टिका ॥ येकु आपण [illegible]
दृष्टी विस्पतें ऐसें ॥ हें बोलणें काय [illegible] ॥ ८८ ॥ परि देव जैसें क [illegible] ॥ वि
सरोनि दैन्य न देखे ॥ कां विवेक [illegible] नो [illegible] नोतिलें ॥ ८९ ॥ कां अंधकार [illegible]
नी ॥ जैसा सूर्य ने देखे स्वप्नीं ॥ [illegible] कानीं ॥ [illegible] कथा ॥ ९१ ॥ हां [illegible]
[illegible] म्हणे निजस्मरे कांच [illegible] तैसा ज्ञानिसते ॥ [illegible]

बुद्धिनिश्चयें आत्मज्ञान ॥ ब्रह्मरूपें भावि आपण ॥ ब्रह्मनिष्ठा राखे पूर्ण ॥ तत्परायणा अहर्निसी ॥ ९०॥

॥गीताटी०॥ ॥६॥ श्लोक॥ विद्याविनयसंपन्नेब्राह्मणेगवि हस्तिनि॥ शुनी चैवश्वपाकेचपं ॥अध्या०॥ ॥५॥
डिताःसमदर्शिनः॥१८॥ टिका॥ मशौहागाज कांस्वपच हाद्विज पेलइतरहा
आत्मज हेउरेलकें १२ मा रिहे धेनु हेंश्वान येकगरुवें येकहीन हेंअसो
तयाकैंचें स्वप्न जागतया १३ येथेंभेदतरिच देखावा जरिअहंभाव उरला
होआवा तोआधींचिनाहीं आघवा आतांविषमकाय १४ म्हणौनि सर्वत्रस
हासम तेंआपणचिअद्वय ब्रह्म हेसंपूर्णताजाणावमें समदृष्ट्याचें १५
श्लोक॥ इहैवतैर्जितःसर्गो येषांसाम्येस्थितंमनः॥ निर्दोषंहिसमंब्रह्मत
स्माद्ब्रह्मणितेस्थिताः॥१९॥ टिका॥ जिंहिं विषयसंगनसांडितां इंद्रियांतेंन
दंडितां परिभोगिलीनिःसंगता कामीं वण १६ जिंहिं लोकांचेनिआधारें
लौकिकेंचि व्यापारें सांडिले निदसुरें लौकिकहें १७ जैसा जनामाजिखेव
॥७४॥ चर असतचिजना नोहेगोचर तैसाशरीरीचि परीसंसार नोवनवत तया १८

Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan ... Mumbai

ह असो [illegible] चेजिमें [illegible]॥ तैसें [illegible] चें [illegible] जे [illegible] णिकें म्हणती वेगळें॥ कलेवु
[illegible]॥९९॥ तैसें नामरूप तयाचें॥ [illegible] समतें [illegible] साम्य जालें जयाचें॥ सब
[illegible]॥१००॥ श्लोक॥ नप्रहृष्येत्प्रियंप्राप्य नोद्विजेत्प्राप्यचाप्रियं॥ स्थिरबुद्धिरसं
मूढो ब्रह्मविद्ब्रह्मणिस्थितः॥ [illegible] टिका॥ ऐसें निसम [illegible] होतय॥ तया पुरुषाल्ल श्लो० २०
[illegible] आहे॥ आजुं [illegible] सासे [illegible]॥ अच्युत म्हणे॥ [illegible] नारिमगज [illegible]
पुरें॥ जेसीं न लोटिजेति गिरिवरें॥ [illegible] सुखें न विकरे॥ पातला जो॥२॥ [illegible]
[illegible] रुता॥ समदृष्टी तत्वता॥ हरी म्हणे [illegible] तोचि ब्रह्म॥३॥ श्लोक॥ बाह्यस्पर्शेष्व
सक्तात्मा विंदत्यात्मनियत्सुखं॥ सब्रह्मयोगयुक्तात्मा सुखमक्षय्यमश्नुते॥ ॥२१॥ [illegible] टिका॥
जया आपण [illegible] पैसोंडुनि कहीं॥ [illegible] इंद्रियग्रामा चरियेणें [illegible] नाहीं॥ तो विषय [illegible] ही
विचित्र येथें॥४॥ सहजें स्वसुखाचे न [illegible] पारें॥ [illegible] वाडले निर्भीतरें॥ रचला म्हणे [illegible] बा
हिरें॥ पाउलन दें॥ ५॥ सांग पैं कुमुद दळ [illegible] जा॥ बीचंद्रकिर [illegible] खेटे॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥गीताज्ञा०॥ तोचकोर काय वाळुवें गें ॥ चुंबित आहे ॥ ६ ॥ तैसें आत्मसुख उपायिलें ॥ जयां आप ॥अध्या०॥
॥७॥ णायीं चिफावलें ॥ तयां विषय सहजें सांडलें ॥ हें सांघों काये ॥ ७ ॥ श्लोक ॥ ये हि संस्प ॥५॥
र्शजा भोगा दुःखयोनय एव ते ॥ आद्यंतवंतः कौंतेय न तेषु रमते बुधः ॥ २२ ॥ टिका ॥
ये हवीं तरि कौतुकें ॥ विचारूनि पाहे पां निकें ॥ यया विषयांचेनि सुखें ॥ झाकवली कवण ॥
जिहीं आपण पैं नाहीं देखिलें ॥ ते चि इंद्रियरंजीं रंजले ॥ जैसें रंकें आवळकेलें ॥ तृक्षान्न कौं ५
सेवी ॥ ९ ॥ ना तरि मृगें तृषापिडितें ॥ संभ्रमें विसरोनि जळातें ॥ मग बुद्धिबडितें ॥ तोय६
टाकून येतीं ॥ १० ॥ तैसें आपणपैं नाहीं दिठें ॥ जयां स्वसुखाचें सदा खरांटें ॥ तयासि
चि विषय गोमटे ॥ आवडती ॥ ११ ॥ ये हवीं विषयीं सीं सुख आहे ॥ हें बोलणेंयाचि सा
रिखें नोहे ॥ तरि विद्युल्लस्फुरणें कां न पाहे ॥ जगामाजी ॥ १२ ॥ सांगें वातातपहा धेरें ॥
ऐसें अभ्रछायाचि जरि सरे ॥ तरि त्रिमाळीकें धवळारें ॥ करावीं कां ॥ १३ ॥ म्हणोनि
॥७५॥ विषयसुख गा बोलिजे ॥ तें नेणतां गा वायां जल्पिजे ॥ जैसें मधुर हानकीं म्हणिजे

॥७॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

बि[illegible]दावें ॥ ऐसे न्यानदि[illegible]मोमानावंगे[illegible] ॥ ते हिणीतें म्हणिजे जळ ॥ तैसा सुखदुःखाद
बरला ॥ [illegible] ॥ ११५ ॥ हे [illegible] दीकोळी ॥ [illegible]णाचा[illegible]डिला ॥ तेहि
[illegible] यिळ केतुली ॥ [illegible]कानी [illegible] मनिगसे [illegible]
[illegible]वा ॥ जे [illegible] ॥ १७ ॥ [illegible] ॥ जे
[illegible]हालिजे ॥ किरीटा ॥ [illegible] ॥ सेवें दिसे ॥ १८ ॥ म्हणौनि निविकारी [illegible]
जेसुख ॥ ते [illegible]गाती चिजाणे ॥ [illegible]ती न्हर्ख ॥ जेसा[illegible]तां न्सरे ॥ [illegible]
[illegible]णाती ॥ बापुडे ॥ म्हणौनि निसे [illegible] ॥ [illegible]किडे ॥ जैसी [illegible] ॥ २० ॥
[illegible] दुरिखियादुरखचिजिकार ॥ तोवि[illegible] दुर ॥ तेजळा नेंजळ [illegible]
केवी ॥ २१ ॥ [illegible]दुःखयो निजिय[illegible] ॥ [illegible] निरर्थकता रिनकुती ॥ [illegible]
वरि विरक्ती ॥ धरिजीजीव ॥ २२ ॥ [illegible] गर्भवासादि[illegible] ॥ काजन्ममरणा[illegible]
हे विसावे विणावाट ॥ चाहावीके[illegible] ॥ [illegible] डिजेल ॥ [illegible]

Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

॥गीता०॥ दोषीं केंरि गिळैल ॥ आणि हा संसार शब्द न कैल ॥ ऊटिका जगीं ॥ २४ ॥ म्हणोनि खरि ॥अध्या०॥
॥८॥ द्या जात नाथिलें ॥ तें तिहीं च साच दाविलें ॥ जिहीं सुखबुद्धि घेतलें ॥ विषयसुख ॥ २५ ॥ ॥५॥
ययाकारणा गा सुभटा ॥ हा विचारितां विषय वोखटा ॥ तुं झणें कहीं यिया वाटा ॥ विसरें
नि जासी ॥ २६ ॥ पैं ययातें विरक्त० पुरुष त्याजिती कां जैसें विष ॥ निराशीं तयां दुःख ॥ दावि
लें न विनावडे ॥ २७ ॥ श्लोक ॥ शक्नोतीहैव यः सोढुं प्राक् शरीर विमोक्षणात् ॥ कामक्रो
धोद्भवं वेगं स युक्तः स सुखी नरः ॥ [illegible] ॥ टिका ॥ ज्ञानियां चाहा न लगयें ॥ ययांचा मात ही
कीर नाहीं ॥ देहीं चे देहभाव जेहीं ॥ स्ववश्य केले ॥ २८ ॥ तयां तें बाह्याची भाष ॥ नेणिजे चि
निःशेष ॥ कां जें अंतरीं सुख ॥ येक आथि ॥ २९ ॥ परि तें वेगळेपणें भोगिजे ॥ जैसें पक्षियें
फळ चुंबिजे ॥ तैसें न के तेथें विसरिजे ॥ भोगितेपणें हीं ॥ ३० ॥ भोगीं अवस्था येक
॥७६॥ उठी ॥ तें अहंकाराचा ळ ओटी ॥ मग तें सुखें सीं घे त ची आटी ॥ गाढेपणें ॥ ३१ ॥ तिये आलिंगन
मेळीं ॥ होय आपें आप कवळी ॥ तेथें जळ जैसें जळीं ॥ वेगळें न दिसे ॥ ३२ ॥ कां आकाशीं

वायुहारपे । तेथें दीपनिहाभासलोपे । तैसें चित्सुखउरे स्वरूपें । सुनतीतिये ॥ ३३ ॥ सीहे
ताची भाषजाय । मगम्हणों जरि ऐक्य होय । तरि तेथें साक्षी कवणआहे । जाणतेंजें ॥ ३४ ॥
म्हणोनि असोहें आघवें । येथें बोलणेंकायबोलावें । तेंरखुणचि पावेल स्वभावें । आत्मारामी ॥
३५ ॥ जे ऐसेनि सुखेंमातले । आपणपांचि आपण गुंपले । तेमी जाण निखळ वोतले । सम
रसाचे ॥ ३६ ॥ ते आनंदाचे अनुकार । सुखाचे अंकुर । किं महाबोधें विकार । केले जैसे ॥ ३७
तेविवेकाचे गावीं । किं परब्रह्माचे स्वभाव । नातरि अळंकारले अवयव । ब्रह्मविद्येचे ॥ ३८
ते सत्वाचे सात्विक । किं चैतन्याचे अंगिक । हें बहुअसो येकैक । वानूं कायी ॥ ३९ ॥ तुं संतस्तव
नीरचसी । तरि कथेचीशोन करिसी । किं निराळीं बोलदेखसी । सनागरा ॥ १४० ॥ परि तो रसा
तिशयो मुकुळीं । आंतीग्रंथार्थदीप उजळीं । करीं साधुहृदयराउळीं । मंगळउरवा ॥ ४१ ॥
ऐसा गुरु चाउवायिला । निवृत्तिदासासि पातला । मगतो म्हणे श्री हरि बोलिला । तें चि ऐका ॥ ४२ ॥
श्लोक ॥ योंतःसुखोंतरारामस्तथांतर्ज्योतिरेव यः ॥ सयोगी ब्रह्मनिर्वाणं ब्रह्मभूतो

॥गीताज्ञा० थिरावति ॥श्लो॥टिका॥ अर्जुना अंतःसुखाचा डोहीं येक सनातन उदेतला जिहीं मगरिघो ॥अध्या०

॥१॥ रावोनि तेंही तेंचि जाले ॥४३॥ अथवा आत्मप्रकाशें चोखें जो आपणापेंचि विश्व देखे ॥५॥

तो देहींचि परब्रह्म सुखें मानुं येयिल ॥४४॥ श्लोक ॥ लभंते ब्रह्मनिर्वाणमृषयः क्षीणक

ल्मषाः ॥ छिन्नद्वैधा यतात्मानः सर्वभूतहिते रताः ॥२५॥ कामक्रोधविमुक्तानां

यतीनां येतचेतसां ॥ अभितो ब्रह्मनिर्वाणं वर्तते विजितात्मनां ॥२६॥ टिका ॥श्री॥

जे साचोकारें परम नाते अक्षर निःसीम जेथ दैविंचे निष्काम अधिकारिये ॥४५॥ जे

महर्षी वांटले विरक्तां भाग फिटले जे निःसंशयां पिकले निरंतर ॥४६॥ जिहिं विषयां श्लो०२८

पासोनि हिरतलें चित्त आपुलें आपण जिंतिलें जे निश्चिंत जेथें सुतले मग चेतीचि

ना ॥४७॥ जें परब्रह्म निर्वाण जें आत्मविदांचें कारण ते ते पुरुष जाण पांडुकुमरा ॥४८॥

॥७७॥ ते ऐसे केसे निजाले जे देहींचि ब्रह्म जाले हें ही पुससी तरि भलें संक्षेपें सांगों ॥४९॥

श्लोक ॥ स्पर्शान्कृत्वा बहिर्बाह्यांश्चक्षुश्चैवांतरे भ्रुवोः ॥ प्राणापानौ समौ कृत्वा ना

॥१॥

सा म्यतरचारिणो ॥ २७ ॥ टिका ॥ तरि वैराग्याचेनि आधारें ॥ जिहीं विषयसुख दवडुनि बाहिरें ॥ शरीरीं एकवटलें मन ॥ १५० ॥ सहजें तिहीं संधि स्थळीं ॥ जेथें भ्रुपल्लवी पडे गांठी ॥ तेथें पाहिमोरिया दिठी ॥ पालटोनियां ॥ ५१ ॥ सांडुनियां दक्षिण वाम ॥ प्राणापान सम ॥ चित्तें सिं व्योम ॥ बैसका करिती ॥ ५२ ॥ श्लोक ॥ यतेंद्रियमनोबुद्धिर्मुनिर्मोक्षपरायण ॥ विगतेछाभयक्रोधो यः सदामुक्त एव सः ॥ २८ ॥ टिका ॥ तेथें जैसी रथ्योदकें सकळें ॥ घेउनि गंगा समुद्रिं मिळे ॥ मग एकैक जैसें वेगळें ॥ काढूं नये ॥ ५३ ॥ जैसी वासनांतरा [illegible] ॥ मग अपैसी पार्थ रुपें ब्रह्म जाला ॥ जेवि ब्रह्म गगनें मनरा ॥ पवनेंसीं कालवे ॥ ५४ ॥ जेथें हें संसार चित्र उमटे ॥ तो मनोरुप पट फाटे ॥ जैसें सरोवर आटे ॥ मग प्रतिभान हारपे ॥ ५५ ॥

उ तैसें मनपण मुद[illegible] जाय ॥ मग अहंभावादिक केंचें आहे ॥ म्हणोनि शरीरिंचि ब्रह्म होय ॥ अनुभवीतो ॥ ५६ ॥ श्लोक ॥ भोक्तारं यज्ञतपसां सर्वलोकमहेश्वरं ॥ सुहृदं सर्वभूतानां ज्ञात्वा मां शांतिमृछति ॥ २९ ॥ टिका ॥ आम्हीं मागां हान सांगीतलें ॥ जे देहींचि ब्रह्म

[illegible] ते येणें नारें [illegible] म्हणोनि [illegible] माचे डोंगर [illegible]
सच्चिसागर । कमुनि हेलूपार [illegible] करूनि निलें ॥ प्र
[illegible] तळेंमाप । मग साचाचें [illegible] ॥ ५९ ॥ ऐसा योगाय [illegible]
[illegible] बोलिला हृषीकेशी । तेथें अर्जु [illegible] ॥ ६० ॥ तें दे [illegible]
[illegible] मरी हांसो निपार्थी तें म्ह [illegible] यिलें ॥ [illegible]
[illegible] अर्जुन म्हणे देवा [illegible] भला जाणीतलों या [illegible]
[illegible] चा मा [illegible] ॥ ६२ ॥ [illegible] नैं आधींच कल्पिलें देवें । तरि बोल
लें नें [illegible] चादें । विवळ करूनि [illegible]
[illegible] तो पव [illegible] याहूनि पार्थ [illegible]
परि [illegible] ॥ ६५ ॥
[illegible] पडिता [illegible] तरि सीघाला । सांघे [illegible] ॥ ६६ ॥

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

तवं ऋद्धम्हणातीहोकी । हामार्गतुजगमलानिका । तरिकायजालेंसीघिजेकी । सुखें
बोलें । ६७ । अर्जुनातुंपरिससी । आणिपरिसोनियांअनुष्टिसी । तरिआम्हावाणि
कायसी । सांचेंबापा । ६८ । आधींचित्तमायेचें । वरिमीसजालेंपढियंतयाचें । आतां
तेंअद्भुतपणस्निहाचें । कवणजाणे । ६९ । तेंमऊणेंकारुण्यरसाचीवृष्टी । किंनवयास्ने
हाचीसृष्टी । हेंअसोनेणिजेदृष्टी । हरीचीवाणी । ७० । जेअमृताचीजाणींबोतली ।
किंप्रेमचिपिउनिमातली । म्हणोनिअर्जुनामोहेंगुंतली । निघोंनेणे । ७१ । हेंबहुजेंजें
जल्पिजेल । तेणेंकथाअफाटहोयिल । परितेंस्नेहरूपानयेल । बोलावरी । ७२ । म्ह
णोनिविस्मयकाययेणें । तोईश्वरकळावाकवणें । जोआपुलेंमाननेणें । आपणचि । ७३ ।
तरिमागिलध्वनिअंतीं । मजेगमलासव्याचीमोहित । जेंबळाकारेंअसेम्हणत ।
परिसपरिस । ७४ । अर्जुनाजेणेंजेणेंपदें । तुझेंकांचित्तबोधे । तैसेंतैसेंविनोदें ।

धुळे संशोधन मंदिर ग्रंथालय
Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai project

[illegible]तोपि जेल ॥७५॥ ताव[illegible] [illegible]गो ॥ अथवा [illegible]
रप्रसींग ॥ कवणायेथे ॥७६॥ ऐसें[illegible]ली ॥ क[illegible]येसायीं तेंआघवेंहि [illegible]
सांघेन आतां ॥७७॥ तुंचित्त दे[illegible] ऐसें [illegible]यांश्रीहरी बोलिले [illegible]
[illegible]टारी ॥ कथावाहे ॥७८॥ श्रीह[illegible] [illegible]प्रसंगा ॥ नसी गोनि सों[illegible]योग
[illegible]क करं[illegible] प्रसंगा ॥ म्हणे नि[illegible] ॥७९॥ [illegible]कृतत्सदितिश्रीमद्भाव
द्गीतासूपनिषत्सुब्रह्मविद्यायांयोगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादेयोगनामपंचम
[illegible]वमोध्यायः ॥५॥ श्लोक ॥२९॥ ओवि[illegible] ॥१७९॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥

संशोधक मंडळ धुळे
"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com